

Avond 5 - Uitverkiezing

Achtergrondinformatie

Eerst weer wat informatie, die ook terug te vinden is in *'Gelukkig Gereformeerd'*, daarna nog wat teksten.

Genade en dus uitverkiezing

Op catechisatie werk ik wel eens met de opdracht hiernaast. 'Moeilijk' scoort dan verreweg het hoogst. Uitverkiezing is vooral een onderwerp om over te discussiëren. Of om te mijden, als je die discussies vervelend vindt. Daardoor blijft vaak buiten beeld dat de bijbelse leer over de uitverkiezing alles met genade te maken heeft, en dat je er houvast en zekerheid uit kunt putten.

Wat roept het woord 'uitverkiezing' bij jou op?

- ☐ houvast
- ☐ moeilijk
- ☐ onrechtvaardig
- ☐ genade

Als Paulus dit catechisatieopdrachtje zou hebben moeten maken zou hij ongetwijfeld direct het woord 'genade' aangekruisd hebben. Kijk maar naar wat hij schrijft in Efeziërs 1:4-6:

In Christus immers heeft God, voordat de wereld gegrondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor hem heilig en zuiver te zijn, en hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden, tot eer van de grootheid van Gods genade, ons geschonken in zijn geliefde Zoon.

Paulus is er diep van doordrongen is dat we zelf op geen enkele manier konden bijdragen aan onze eigen verlossing. We waren immers door onze misstappen en zonden dood, en konden dus niet zelf voor God kiezen (denk aan Ef.2: 1-3). Dat God dus toch uit pure genade ons in Christus nieuw leven wilde geven (zie Ef. 2:4, 7-8) is dus zijn liefdevolle keus geweest.

De kern van de bijbelse leer is: 'Het gaat er niet om wat jij doet, het gaat erom wat Hij, Jezus, voor jou gedaan heeft'. Dat betekent

dus niet alleen dat we uit pure genade om Jezus wil gered zijn, maar ook dat we uit pure liefde in Jezus door God uitgekozen zijn.

Zo heeft Gods verkiezing alles met genade te maken. Maar is het daardoor geen moeilijk onderwerp meer? Natuurlijk niet, het blijft moeilijk, net zoals bijvoorbeeld de drie-eenheid een moeilijk onderwerp is. In de Bijbel staat duidelijk dat zowel de Vader, als de Zoon, als de Heilige Geest God zijn. Maar toch is er maar één God. Dat gaat gewoon ons verstand te boven.

Bij de uitverkiezing geldt iets soortgelijks: er staat duidelijk in de Bijbel dat God in

zijn soevereiniteit mensen uitkiest die zelf niet konden en wilden kiezen voor Hem. Tegelijk is de Bijbel er heel duidelijk over dat mensen zelf verantwoordelijk zijn: zij moeten reageren op het evangelie door te geloven en zich te bekeren. Ook dit gaat ons verstand te boven. Want voor ons gevoel kan dat niet allebei waar zijn: ofwel God kiest, en dan moeten wij dus

onze
verantwoor-
delijkheid

en

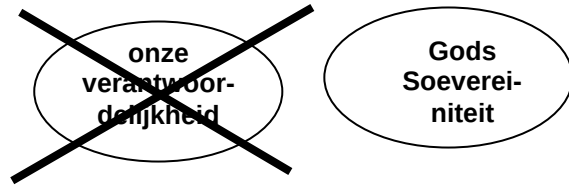
Gods
soeverei-
niteit

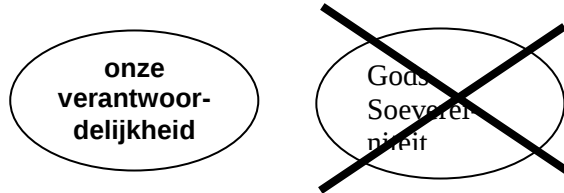
afwachten wie Hij kiest, of de mens kiest, maar dan is God dus afhankelijk van onze keuze. Nu kunnen we dat probleem op twee manieren proberen op te lossen.

We kunnen alle accent laten vallen op Gods soevereine keuze. Dat is wat soms in bevindelijk-gereformeerde kring gebeurt. De gevolgen van deze keuze zijn duidelijk:

- a. lijdelijkheid: God kiest en ik niet, dus uiteindelijk is het een kwestie van afwachten;
 - b. subjectivisme: hoe weet ik of God mij heeft uitgekozen? Daar zal ik aanwijzingen voor moeten vinden in mezelf: een stem, een plotselinge ervaring, of wat dan ook.
- Voor de zekerheid van mijn geloof ben ik in feite aangewezen op mijn eigen subjectieve ervaring.

We kunnen de oplossing ook de andere kant op zoeken: we laten dan alle accent vallen op onze eigen vrije keuze. Dat is de benadering van de zeventiende-eeuwse theoloog Arminius, waar de Dordtse Leerregels zich tegen verzetten. En het is de benadering die nog steeds in evangelische en pinksterkringen vaak wordt gekozen. Zo hoorde ik een voorganger eens op de radio zeggen: ‘Als jij je niet bekeert, kan God niets doen in jouw leven.’ Een ander voorbeeld is de leus die de Zuid-Amerikaanse evangelist Palau eens gebruikte tijdens een evangelisatiecampagne: ‘Geef God één eerlijke kans in uw leven.’

Ook deze oplossing heeft duidelijke gevolgen:

- a. mijn keuze staat centraal: alles hangt daar nu van af. In bekeringsverhalen gaat het dan vooral over ‘ik koos voor de Here’, maar daarmee wordt Gods soevereine vrijheid eigenlijk ontkend;
- b. activisme: mijn redding, en ook de vernieuwing van mijn leven worden afhankelijk van mijn keuze. Deze benadering kan makkelijk leiden tot de volgende redenering: aan God ligt het niet, het gaat erom dat ik zijn hulp aanvaard; dus als het niet zo lukt met de vernieuwing van mijn leven, dan ligt dat aan mij en dan moet ik er dus nog een schepje bovenop doen.

Dit maakt wel duidelijk dat wie een van beide polen negeert, gegarandeerd scheef komt te zitten. Dat betekent trouwens niet dat beide polen in de bijbel even veel aandacht krijgen. In de Bijbel worden we als mensen allereerst op onze eigen verantwoordelijkheid aangesproken. Gods soevereine keuze valt immers buiten ons gezichtsveld. Daar moeten we als mensen dus niet over gaan zitten speculeren. Wat we wel ‘moeten’ is geloven en ons bekeren, steeds weer teruggaan naar Jezus en zijn beloften en daarop al ons vertrouwen stellen.

En tegelijk kunnen we niet zonder de erkenning van Gods soevereiniteit. Dat is nodig ter correctie, bijvoorbeeld als we toch gaan denken dat onze redding ten diepste onze eigen verantwoordelijkheid is: het was mijn keuze voor God en daarom mag ik bij God horen. Dan zegt de Bijbel: het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad (1 Joh. 4:10). Dat houdt ons nederig en bewaart ons voor zelfverlossing. Bovendien geeft de erkenning van Gods soevereiniteit ons zekerheid over de toekomst. Ik stel op catechisatie wel eens deze vraag: Als je vanavond sterft ben je er dan zeker van dat je naar de hemel gaat? Als het antwoord dan is: Ja, dat weet ik zeker, want ik geloof dat de Here

Jezus het goed gemaakt heeft tussen mij en God, dan is mijn vervolgvraag: En als je nu over 20 jaar sterft, ben je er zeker van dat je dan naar de hemel gaat? Soms krijg je dan als antwoord: dat weet ik niet zeker, want hoe kan ik nu weten of ik dan nog steeds in God geloof. En inderdaad: als je alleen maar naar de pool van onze verantwoordelijkheid, van onze keuze kijkt, dan krijg je die zekerheid niet. Maar juist dan is het belangrijk om ook die andere pool te zien, die van Gods souvereiniteit. Want dan leer je begrijpen dat jouw keuze voor God alleen mogelijk is vanwege Gods keuze voor jou. En als je vandaag mag geloven dat God voor jou heeft gekozen, dan kun je ook zekerheid hebben voor de toekomst: Hij blijft trouw, Hij blijft bij zijn keuze, Hij laat niet varen het werk dat zijn hand begon.

Jezus zei het zo: 'Mijn schapen luisteren naar mijn stem, ik ken ze en zij volgen mij. Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven.' (Joh. 10:27-28) Als we dit verwoorden in termen van de gereformeerde leer dan kunnen we zeggen dat de leer van de uitverkiezing de leer van de volharding der heiligen insluit: hoe kun je er als gelovige in alle aanvechtingen zeker van zijn dat je zult volharden in het geloof? Dat kun je, omdat je weet dat het uiteindelijk niet van jou afhangt en van het feit dat jij Jezus vasthoudt. Nee, Hij houdt jou in zijn hand en niemand kan je daaruit roven. Dat geeft je een houvast en een zekerheid, die je nooit in jezelf of in je eigen keuze zult vinden.

Enkele belangrijke teksten

a. God moet ons veranderen

* Ezechiël 36:26

Ik zal u een *nieuw hart* geven en een nieuwe geest in uw binnenste, het stenen hart zal ik uit u verwijderen.....

* Romeinen 9:16

Het *hangt dus niet af van de wil of de inspanning van mensen*, maar van de barmhartigheid van God

* Handelingen 16:14

En *de Here opende Lydia haar hart*, zodat ze gehoor gaf aan hetgeen door Paulus gesproken werd.

b. God heeft van eeuwigheid gekozen

* Efeze 1: 4-5

Voor de wereld gemaakt werd heeft hij ons immers in Christus uitgekozen om Hem toe te behoren en smetteloos voor Hem te staan. In zijn liefde had Hij van tevoren beslist dat Hij ons door Jezus Christus als zijn zonen zou aannemen. Dat vond Hij het beste, zo heeft Hij het gewild.

* Romeinen 8: 30

..die Hij tevoren bestemd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

* 1 Petrus 2 :8

Ze struikelen door de boodschap niet te aanvaarden. *Daartoe zijn zij bestemd..*

* Handelingen 13:48

En allen, die *bestemd waren tot het eeuwige leven*, kwamen tot geloof.

c. de effecten van deze leer

nederigheid

* 1 Korintiërs 4:7

Wat hebt u dat u niet gekregen hebt? En als u het dan gekregen hebt, waarom dan groot doen alsof u het van uzelf hebt?

* Romeinen 9:19v

Nu zult u zeggen: Wat verwijt God ons dan nog? Want wie kan zich tegen zijn wil verzetten? Maar wie denkt u dat u bent, mens, dat u zo tegen God spreekt? Een stuk aardewerk kan ook niet aan zijn maker vragen: waarom hebt u me zo gemaakt?

lof en dank

* Romeinen 11:33-36

Hoe onpeilbaar is toch Gods rijkdom, wijsheid en kennis! Hoe ondoorgrondelijk zijn zijn beslissingen, hoe onnaspeurlijk zijn wegen! (...) Aan Hem de eer in eeuwigheid! Amen!

zekerheid

* Johannes 10:27-28

Mijn schapen luisteren naar mijn stem, Ik ken ze en ze volgen Mij. Ik geef hun eeuwig leven, en ze zullen nooit verloren gaan; niemand zal ze onder mijn hoede wegroven.

* 1 Johannes 5: 13

Dit heb ik u geschreven opdat gij zeker weet dat gij eeuwig leven hebt.

Lesopzet

a. leerdoelen

1. De jongeren begrijpen dat een verlossing uit pure genade een verlossing op basis van Gods verkiezing is.
2. Ze begrijpen dat het feit dat God van eeuwigheid beslist en mensen tegelijk volledig verantwoordelijk zijn ons verstand te boven gaat.
3. Ze ontdekken dat uitverkiezing Gods persoonlijke liefde uitdrukt
4. Ze kunnen invoelen dat Gods uitverkiezing voor wie gelooft een bron van zekerheid, nederigheid en dankbaarheid is.
5. Ze kunnen met behulp van het modelletje van de twee circels een gesprek over de uitverkiezing voeren.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	mentorkwartier	
19.15	Terugblik Loop al vragend de stof die we tot nu toe gehad hebben nog eens door. We hebben inmiddels de volgende onderwerpen bij de kop gehad: - schepping of evolutie – het lijden (God de Vader en de schepping) - genade, geloof (God de Zoon en de verlossing). Waarschijnlijk is in de bespreking al een aantal keren het onderwerp ‘uitverkiezing’ naar voren gekomen. Leg uit dat dat het onderwerp is van deze les. Demonstreer als catecheet en mentor nog even dat je de memorisatietekst kent (en beloof bijvoorbeeld de groep een etentje als ze de volgende keer allemaal de memorisatietekst foutloos op kunnen zeggen ;-)	
19.20	Uitverkiezing, wat roept het op? Deze les gaat het over uitverkiezing. Een onderwerp dat bij veel mensen weerstand oproept. Daarom is het goed om te beginnen met te inventariseren hoe de jongeren dit onderwerp ervaren. Geef iedereen een aantal geeltjes en laat ze in steekwoorden voor zichzelf opschrijven waar zij aan denken bij uitverkiezing. Op elk blaadje een andere gedachte/steekwoord. Laat dit na een paar minuten op een groot wit papier plakken. Lees kort een aantal steekwoorden voor. Laat nu 2 jongeren de geeltjes rubriceren; aan de ene kant van het vel komen de negatieve gedachten en aan de andere kant de positieve. Bespreek met de groep welke woorden er staan en aan welke kant de meeste opmerkingen staan. Geeft dit het gevoel goed weer wat ze bij	

	uitverkiezing denken? Vandaag gaan we verder nadenken over uitverkiezing en hopelijk mogen de jongeren dan ervaren dat het iets geweldigs is van God.	
19.30	Bijbelstudie Deuteronomium 7: 6-8 Dit gedeelte staat afgedrukt op het werkblad. Daarbij staan twee vragen: a. waar zie je in dit gedeelte dat God van zijn volk houdt? b. waarom houdt God van zijn volk? Laat ze in groepjes van 3 nadenken over deze vragen. Probeer dan samen tot conclusies te komen. Aandachtspunten: - vrs 6 spreekt in liefdestermen: gewijd= helemaal voor God alleen, uitgekozen=God koos uit liefde voor Israël. Kostbaar bezit= mijn schat!) - vrs 7-8 heeft een cirkelredenering: Hij had u lief omdat Hij u liefhad. Verklaar dit met een voorbeeld: Als een vrouw aan haar man vraagt: waarom hou je van me? Wat wil zij dan horen: omdat je zo lekker kookt of zo knap bent, of: gewoon omdat ik van je hou! Wie een reden opgeeft maakt liefde voorwaardelijk.	
19.40	Genade en dus uitverkiezing Stel je het volgende gesprek voor (speel het uit of probeer zo door te vragen bij een golvige jongere uit de groep): A. De bijbel zegt dat sommige mensen gered worden en eeuwig leven krijgen en anderen niet. Wordt jij gered? B. ja A. Maar waarom wordt jij gered en sommige anderen niet? B. omdat ik geloof en sommige anderen niet? A. Maar waarom geloof jij en sommige anderen niet? B. Omdat ik op een gegeven moment gekozen heb voor Jezus. A. Maar waarom heb jij voor Jezus gekozen en sommige anderen niet? B. Omdat ik me heb laten overtuigen door de waarheid van het evangelie, en anderen niet? A. Maar waarom..... enz. Laat voelen dat er maar twee mogelijkheden zijn: 1) Er is een reden in jezelf zodat jij het beter deed dan anderen en daarom werd je behouden. In dat geval blijft er iets over om je op te beroemen. 2) De reden voor je behoud ligt helemaal buiten jezelf in God. Die reden ken je niet, maar je weet wel dat jij het absoluut niet verdiend had, en niets beter was dan iemand anders.	

	Op het werkblad staat het volgende schemaatje (met daarbij ook Ef.1:4-6 afgedrukt) <pre> graph TD A[Dood in zonde] --> B[Gered uit genade] B --> C[uitverkiezing] </pre> Leg aan de hand van dit schema nog even uit de Bijbel laat zien: - Dat wij tegen God gekozen hadden, en daarmee dood in zonde waren (Ef 2: 1-3). - Dat de redding die God biedt pure genade is: zelfs onze geloofskeus is uiteindelijk het werk van Gods Geest. - Dat betekent dat de basis voor onze verlossing alleen Gods beslissing is. Dat noemt de bijbel Gods verkiezing. Lees er evt. Ef. 1: -6 bij om te laten zien dat Paulus ook die conclusie trekt, en dat hij de verkiezing ziet als bewijs van Gods genade.	
19.45	een modelletje Op het werkblad staat het volgende schemaatje (zet het ook op het bord of een falopvervel) Leg uit dat allebei 100% waar is: - wij moeten ons bekeren en geloven, wij moeten voor God kiezen, anders is er geen redding - God heeft van eeuwigheid al besloten wie Hij zal redden, zonder zijn Geest kunnen we niets ook niet geloven en voor Hem kiezen. Het probleem is dat dit ons denken te boven gaat. Wij denken in het schema: als ik een vrije keus heb, kan een ander niet beslissen, en als een ander beslist heeft, heb ik geen vrije keus. Maar bij God kan het allebei: Hij heeft gekozen, en toch zijn wij verantwoordelijk en moeten we kiezen. Deel nu kaartjes uit met tekstverwijzingen (Mc.16:16; Joh.3:16; Joh 6:37; Hnd.13:48; Hnd 16:31; Rom.9:16; 1 Kor 5:20; Fil.2:12; Fil.2:13; 2 Petr.3:9; 2 Tim.1:9) Iedere jongere krijgt 1 of 2 kaartjes. Opdracht: zoek de tekst op, lees hem straks voor. Bij welke circel	

	hoort de tekst: bij die van Gods keuze, of bij die van onze keuze.	
19.55	Sluit af met de volgende vraag: Wat verandert het aan je geloof als je weet dat jij uitverkoren bent? Laat ze dit voor zichzelf opschrijven en praat hier samen over.	
20.00	Presentatie Bespreek wat we naar aanleiding van deze les kunnen toevoegen aan de belijdenis. Hoe kunnen we samenvatten wat er vandaag besproken is. Maak dan de zin af: Wij geloven..... Voor iedereen persoonlijk kan dit verschillende uitwerkingen hebben. Daarom noteert iedereen voor zichzelf wat deze belijdenis persoonlijk voor hem/haar betekent. Maak de zin af: dit betekent voor mij.....	
20.15	Sluiting	

c. benodigde materialen

- Gele plakbriefjes
- kaartjes met tekstverwijzingen
- memorisatieteksten

d. suggesties

zingen: Ps 68: 1,2,8; Ps 143:1,2; Ps 147: 1,7; Gz.118, Gz 170, LB 305

bijbelgedeelten: Deut.7: 1-11;Rom 8: 28-30; Rom.9; Ef.1:1-11; Fil.2: 12-13

belijdenis: NGB art 16 ; De Dordtse Leerregels

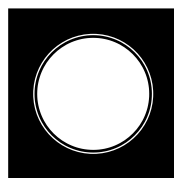

1	In hoeverre leerdoelen gehaald? <table border="1"> <tr> <td></td><td>--</td><td>-</td><td>+</td><td>++</td></tr> <tr> <td>De jongeren begrijpen dat een verlossing uit pure genade een verlossing op basis van Gods verkiezing is.</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Ze begrijpen dat het feit dat God van eeuwigheid beslist en mensen tegelijk volledig verantwoordelijk zijn ons verstand te boven gaat.</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Ze kunnen invoelen dat Gods uitverkiezing voor wie gelooft een bron van zekerheid, nederigheid en dankbaarheid is.</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Ze kunnen met behulp van het modelletje van de twee circels een gesprek over de uitverkiezing voeren.</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>		--	-	+	++	De jongeren begrijpen dat een verlossing uit pure genade een verlossing op basis van Gods verkiezing is.					Ze begrijpen dat het feit dat God van eeuwigheid beslist en mensen tegelijk volledig verantwoordelijk zijn ons verstand te boven gaat.					Ze kunnen invoelen dat Gods uitverkiezing voor wie gelooft een bron van zekerheid, nederigheid en dankbaarheid is.					Ze kunnen met behulp van het modelletje van de twee circels een gesprek over de uitverkiezing voeren.				
	--	-	+	++																						
De jongeren begrijpen dat een verlossing uit pure genade een verlossing op basis van Gods verkiezing is.																										
Ze begrijpen dat het feit dat God van eeuwigheid beslist en mensen tegelijk volledig verantwoordelijk zijn ons verstand te boven gaat.																										
Ze kunnen invoelen dat Gods uitverkiezing voor wie gelooft een bron van zekerheid, nederigheid en dankbaarheid is.																										
Ze kunnen met behulp van het modelletje van de twee circels een gesprek over de uitverkiezing voeren.																										
2	Opmerkingen mentor/ catecheet																									
3	Wat moet de volgende keer anders																									

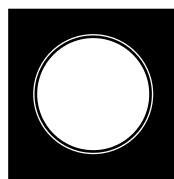

Uitverkiezing

blok A - nivo 3 - avond 5

geschied

ongeschied

Bijbelstudie Deuteronomium 7: 6-8

6 Want u bent een volk dat aan de HEER, uw God, is gewijd. U bent door hem uitgekozen om, anders dan alle andere volken op aarde, zijn kostbaar bezit te zijn. 7 Het is niet omdat u talrijker was dan de andere volken dat hij u lief kreeg en uitkoos – u was het kleinste van allemaal! 8 Maar omdat hij u liefhad en zich wilde houden aan wat hij uw voorouders onder ede had beloofd, heeft de HEER u met sterke hand bevrijd uit de slavernij, uit de macht van de farao, de koning van Egypte.

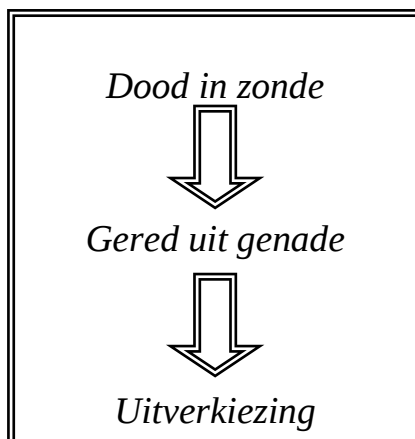
Waarom houdt God van zijn volk?

Waar zie je in dit gedeelte dat God van zijn volk houdt?

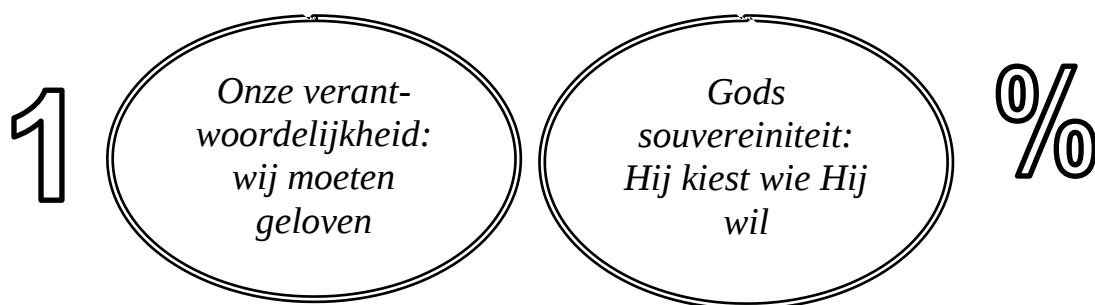
Genade en dus uitverkiezing

Efeziërs 1:4-6

4 In Christus immers heeft God, voordat de wereld grondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor hem heilig en zuiver te zijn, 5 en hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden, 6 tot eer van de grootheid van Gods genade, ons geschonken in zijn geliefde Zoon.

Een modelletje

allebei waar

Efeziërs 2:8-9

Door zijn genade bent u nu immers gered, dankzij uw geloof. Maar dat dankt u niet aan uzelf; het is een geschenk van God en geen gevolg van uw daden, dus niemand kan zich erop laten voorstaan.

geschikt

Bijbelleesrooster -----

We hebben het al een les over geloof gehad, maar de volgende les gaan we het vooral hebben over geloof en twijfel> In verband daarmee lezen we de volgende gedeelten.

Gen 15: 1-8

Abraham wordt wel de vader van de gelovigen genoemd, maar hij is ook de vader van de twijfelaars.

Psalm 44:18-27

Soms is het alsof God slaapt, zegt de dichter, en het brengt hem aan het twijfelen.

Psalm 88

De zwartste psalm uit het psalmboek. Er is ruimte voor mensen die twijfelen aan Gods goedheid.

Lucas 5: 1-11

Had Jezus ook al verstand van vissen? Petrus betwijfelde het. Maar toen hij de vis zag, twijfelde hij aan zichzelf.

Matteüs 14:22-33

Een geloof dat je op de golven laat lopen slaat zo maar om in twijfel die je weg doet zinken.

Matteüs 18: 16-22

Ook dat is een vorm van twijfel: niet radicaal durven loslaten als Jezus je dat vraagt.

Joh. 20:24-29

De mooiste belijdenis over Jezus komt uit de mond van een twijfelaar, die zich liet overtuigen.

